

СТОЛИЧНА ОБЩИНА СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

До: Столичния общински съвет

ДОКЛАД

от Борис Бонев - общински съветник

ОТНОСНО: Обособяване на пешеходна зона на пл. Света Неделя в карето, заключено между бул. Витоша, бул. Княгиня Мария Луиза, пл. Независимост, ул. Съборна и ул. Позитано

Уважаеми госпожи и господа общински съветници,

Както в античността, така и днес зоната на площад Света Неделя се намира в сърцето на нашия град. Вместо да бъде привлекателна за хората точка, днес площадът почти изцяло е изгубил своята урбанистична роля на градски център. Пространството е превърнато в денонощен паркинг и без прекъсване е заето от десетки безразборно паркирани автомобили. Поради постоянното движение на множество многотонни превозни средства, настилките са изпочупени, площадното пространство е преградено от неприветливи антипаркинг стълбове (често паднали и счупени), а градската среда е задръстена от хаотично паркирани автомобили. След като дълги години е бил трайно занемарен, днес площадът е отблъскващ, вместо да бъде притегателен за гражданите.

I. ТЕКУЩО ПОЛОЖЕНИЕ

В северната част на пл. Света Неделя, пред София Хотел Балкан, в УПИ 68134.100.3 и УПИ 68134.100.4 - публична общинска собственост - е обособен паркинг, стопанисван от "Център за градска мобилност" ЕАД. Паркингът съществува на основание Разрешение за поставяне № 255 от 30.11.2011 г., издадено от Главния архитект на Столичната община, според което се разрешава изграждането на "временен открит паркинг", състоящ се от "павилион за охрана по типов проект, 2 бр. бариери и 40 бр. декоративни бетонови кашпи". Разрешението за поставяне е изтекло на 30.11.2016 г., но паркингът продължава да съществува като общинското дружество ЦГМ се възползва от разпоредбата на § 2, т. 5 от ПЗР на НПОРИМДЕРДТСО, според която разрешението се удължава за срок до 10 години, а именно – до 30.11.2021 г.

Паркингът не е свободно достъпен за гражданите, а е затворен с бариера с контролиран достъп и функционира де факто като частен паркинг за обслужване на Хотел София Балкан. Хотелът е частна собственост, а площадното пространство – публична общинска собственост. За Столичната община не произтича законово или друго нормативно задължение да осигури функционирането на паркинг пред сградата на хотела.

При експлоатирането на паркинга се блокира основното пешеходно трасе, преминаващо пред хотела, свързващо подлеза на метростанция “Сердика” и южната част на пл. Света Неделя в посока бул. Витоша. Съгласно Доклад с вх. № СОА17-ВК66-6124 от Главния архитект на Столичната община, приет с Решение № 615 на Столичния общински съвет от 28.09.2017 г. “един от основните пешеходни потоци от и към метростанция “Сердика” преминава през пл. “Св. Неделя”. Връщане на площада на хората в пълния му размер ще спомогне за възвръщането на по-зеления и приветлив за гражданите облик на района около църквата “Света Неделя.”

Същевременно с оглед на факта, че изтича деветата година от съществуването на паркинга, той не може да бъде и определен като “временен”, за което - макар и нецелесъобразно - е било издадено разрешението за ползване.

В югоизточната част от площада, между ул. Съборна, сградата на Софийската митрополия и сградата на Богословския факултет към СУ е обособен втори паркинг с 16 броя паркоместа в режим на платено паркиране “служебен абонамент” по реда на чл. 63 от НОДТСО. Достъпът до паркоместата се осъществява чрез де факто изградено платно върху площада, оградено с бетонови антипаркинг стълбове. Освен върху маркираните паркоместа, почти постоянно в зоната се наблюдават множество хаотично и неправилно паркирани моторни превозни средства, голяма част от които възпрепятстват достъпа до околните сгради.

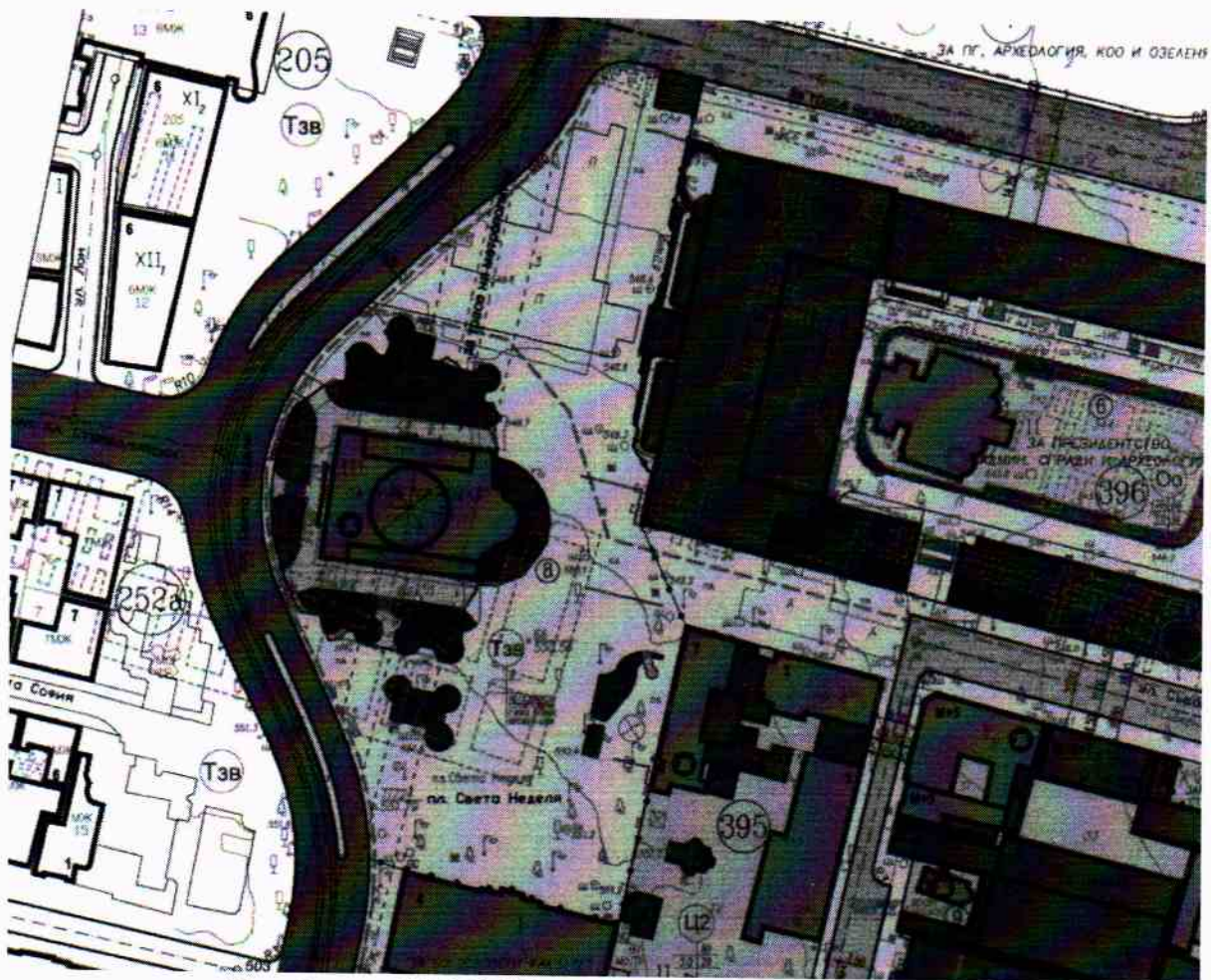
Поради движението на моторни превозни средства и в двете паркинг зони настилките (бетонови плочи и гранитни павета) са в лошо състояние. Столичната община извършва периодично възстановяване на част от унищожените плочи, но поради високото натоварване, те се унищожават отново в кратки срокове, което води до големи и излишни разходи за бюджета на общината.

Съгласно ОУП на Столичната община, територията на пл. Света Неделя е в зона “Тзв” - терени за зелени връзки и озеленяване на улици, реки и дерета и открити канали.

Съгласно ПУП ИПРЗ¹, м. Зона “А” - юг, Район Средец, приет с Решение № 540 от 23.07.2015 г. на Столичния общински съвет зоните, върху които са обособени паркингите, са определени като “тротоари и паркови алеи” (маркирани в жълт цвят).

Съществуването на тези паркинги е нецелесъобразно, противоречи и на ОУП на Столичната община, и на действащия ПУП на Район Средец, създава неудобство на пешеходците, загрозява и затормозява градската среда и нанася щети за бюджета на Столичната община.

¹ <https://www.sofia-agk.com/SearchDevelopmentPlans/Info/98/>

*Извадка от ПУП ИПРЗ, м. Зона "А" - юг, Район Средец
(зоните в жълто са тротоари и паркови алеи)*

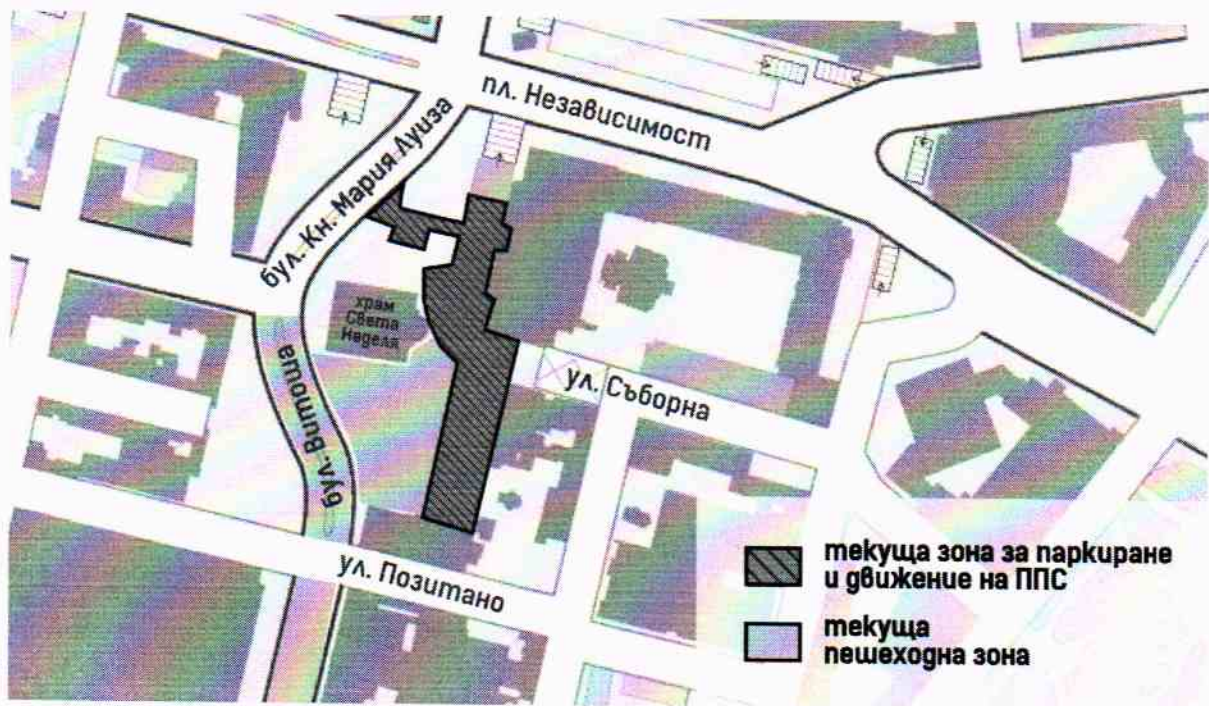
II. ПРЕДЛОЖЕНИ ИЗМЕНЕНИЯ

Във връзка с гореизложените факти, обстоятелства и натрупаните проблеми предлагам въвеждането на нова организация за движението на пл. Света Неделя и граничните му територии, както следва:

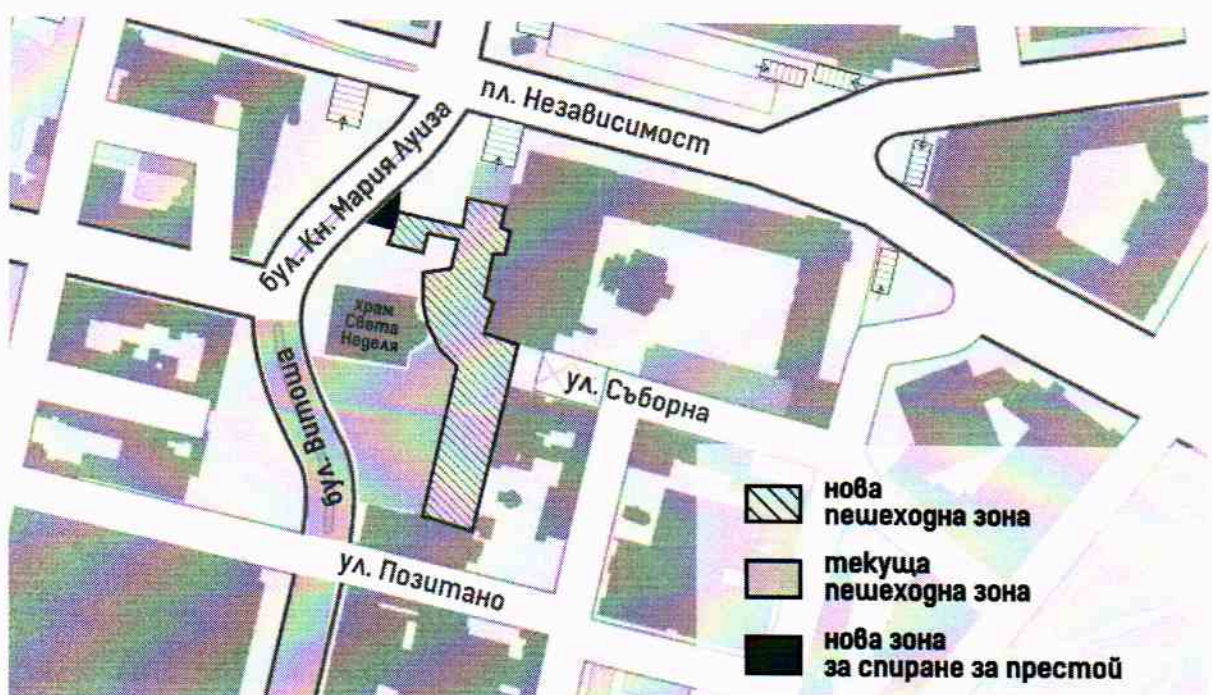
1. Обособяване на нова пешеходна зона в пространството от площад Света Неделя, заключено между бул. Витоша, бул. Княгиня Мария Луиза, пл. Независимост, ул. Съборна и ул. Позитано.
2. Премахване на паркинга, находящ се северно и североизточно от храм Света Неделя (пред София Хотел Балкан).
3. Премахване на паркинга, находящ се в югоизточната част на пл. Света Неделя, в пространството между ул. Съборна и сградата на Богословския факултет към СУ "Св. Климент Охридски".
4. Обособяване на 3 (три) броя места за престой (без паркиране) – т.нар. "drop-off" зона – в северната част на площада, до бул. Княгиня Мария Луиза, в участъка между бул. Александър Стамболийски и пл. Независимост.

5. Осигуряване на възможност за контролиран достъп на ППС с маса не повече от 2.5 тона в часовия интервал от 00:00 ч. до 05:00 ч. Достъпът се предоставя само на лицата с постоянен адрес на площада, както и за обслужване на съответните обекти в обхвата на площадното пространство.

III. СХЕМА НА ТЕКУЩОТО ПОЛОЖЕНИЕ

IV. СХЕМА НА ПРЕДЛОЖЕНОТО ИЗМЕНЕНИЕ

V. МОТИВИ

- Площад Света Неделя представлява най-централната точка на гр. София - географското сърце на столицата. Площадът и прилежащите му зони са основна входно-изходна пешеходна артерия за метростанция Сердика, която безспорно е най-натоварената метростанция в града и се използва от десетки хиляди софиянци ежедневно.
- Транспортното обслужване на пл. Света Неделя е отлично. В непосредствена близост се намират:
  - най-натоварената метростанция – “Сердика”, обслужваща двете опериращи линии на метрото (M1 и M2);
  - спирки, обслужващи осем трамвайни линии – 4, 5, 8, 10, 12, 18, 20 и 22;
  - трансферната спирка на четирите нощни линии на градския транспорт (N1, N2, N3 и N4);
  - стотици наземни паркоместа в “Синя зона” и “Зелена зона”;
  - няколко обособени паркинга, в т.ч. подземен паркинг “Сердика” с 140 места, открит паркинг на ул. Георг Вашингтон №2, открит паркинг на бул. Княгиня Мария Луиза №9 и др.
- Осигуряването на повече пешеходни пространства е в съответствие с дългосрочните планове и стратегии на Столичната община, както и в унисон със съвременните градоустройствени принципи на столиците с високо качество на живот, от които следва да черпим положителен опит.
- Предложените промени са в пълно съответствие с изискванията на Заданието за разработване на концептуален архитектурно-градоустройствен проект за площад “Света Неделя” с възложител НАГ при Столичната община:
  - “преминаването на множество трамвайни линии генерира значителен пешеходен поток, който следва да бъде проведен безопасно и комфортно през площада, като се предостави равен достъп за всички” (стр. 22);
  - “присъствието на паркирани автомобили затруднява придвижването на пешеходците и нарушава възприемането на площадното пространство и неговата рамка” (стр. 23);
  - пешеходната връзка към метростанцията в северозападната част на площада се осъществява посредством тесен и стръмен подлез, който е една от най-натоварените входно-изходни точки към/от метрото” (стр. 26).
- Предложението е в унисон и с констатациите на екипа на проф. Ян Геел и по своята същност представлява неизпълнени от администрацията на Столичната община мерки от Доклад “Публични пространства и обществен живот” (Геел Архитекти, 2017 г.):
  - “изградете гъста мрежа от пешеходни улици и улици, отдаващи приоритет на пешеходците, така че хората да могат да се наслаждават на

- интересната градска среда, на гледките, архитектурата и пространствените преживявания” (Краткосрочни мерки, стр. 48);
- “като цяло, столицата е благосклонна към пешеходците, но за момента пешеходните улици са съвсем малко” (Мобилност - улична йерархия, стр. 36);
  - “пешеходната мрежа има огромен потенциал за подобрене, като предизвикателствата включват липса на връзки между пешеходните зони, както и превес на автомобилите по определени маршрути” (Мобилност, стр. 38).
- Предложението е в съответствие с изготвения, но почти изцяло изпълнен “План за действие за прилагане на доклад “София: Публични пространства и обществен живот 2017” от м. октомври 2018 г.:
    - “този момент е много подходящ за създаването на цялостно пешеходно ядро в центъра на града, обгръщащо ключови публични пространства и решаване на наболелите проблеми на средата.” (стр. 45);
    - “Площад „Света Неделя“ се радва на значителен пешеходен поток между метростанция Сердика и бул. „Витоша“, чието преминаване е силно затруднено от остарели елементи на градското обзавеждане, паркирани автомобили, „зимни градини“, изнесени маси на заведения за обществено хранене, преместваеми обекти и натовареното кръстовище с бул. „Александър Стамболийски“. (стр. 45);
    - “Тази част от бул. „Витоша“ осъществява връзката между пл. „Св. Неделя“ и бул. „Витоша“ и е част от една по-голяма функционална зона в централната градска част. Поради това цялостната реконструкция на пространството ще бъде извършена с проекта за пл. “Св. Неделя”. Този процес може да бъде дълъг и реализацията да отнеме повече време, поради което е полезно градът и хората да се възползват по-скоро от потенциала на това пространство.” (стр. 54)
  - В “Плана за действие” за прилагане на доклада на арх. Ян Геел е предложена, но не е изпълнена мярка I.1.4 (стр. 124 от Плана), целяща подобряване условията за пешеходци по маршрута от пл. Света Неделя през ул. Съборна до Градската градина. Посочен е срок за реализация през 2019 г., но до края на 2019 г. не бяха предприети никакви действия в тази посока.
  - Площад Света Неделя представлява основна туристическа атракция в града и една от най-важните точки за посещение от чуждестранните туристически групи. Ежедневно оттам минават стотици туристи, които се опитват да снимат църквата и околностите, но се затрудняват, тъй като всеки сантиметър от пейзажа е блокиран от паркирани автомобили.
  - Настилката на площада не е предвидена за паркинг. Почти цялата територия е с унищожени плочи, които са изключително грозни, неприятни за пешеходците, а на места и опасни. Продължаващото използване на площада като паркинг води до ежедневно нарастващи щети за бюджета на Столичната община, тъй като

именно Общината е задължена да осигурява ремонт и поддръжка на унищожените настилки.

- В Контактния център на Столичната община са регистрирани множество сигнали на граждани, които се оплакват от настилката на площада. В отговор администрацията на Столичната община многократно обещава ремонтване на унищожените настилки. Подобна дейност е безсмислена при положение, че след евентуален ремонт, плочите за няколко дни отново ще бъдат натрошени от многотонните моторни превозни средства. В този смисъл настоящото състояние представлява прехосване на публични средства.
- Бъдещите планове за пл. Света Неделя включват обособяване на площада като пешеходна зона. Тези планове няма да бъдат реализирани в близкото бъдеще по ред причини – административни процедури, обществени поръчки, обжалвания и т.н. В тази връзка скоро няма да постигнем видим резултат. Вместо това, е възможно бързо и лесно да бъде разчистено пространството и да бъде освободено за хората – такова каквото е проектирано изначално и такова каквото следва да бъде в един “град на хората”. По този начин това пространство може да бъде използвано като примерно поле за изява на общинските политики, които за момента остават основно “на думи”.
- Предложеният режим за ограничен достъп на МПС е в съответствие с вече действащите ограничителни режими на други пешеходни зони, съгласно чл. 28, ал. 1, т. 5 и чл. 28, ал. 6 от НОДТСО. Предложението е по-либерално от рестрикциите на други пешеходни зони и ще даде възможност за обслужване на търговските и административни обекти в зоната, както и достъп на живущите с постоянен адрес.
- Предложените промени по никакъв не възпрепятстват достъпа на МПС до храм Света Неделя. Храмът и прилежащите му площи се намират в УПИ 68134.100.2, който е извън обхвата на предложените промени. И към настоящия момент за храма е осигурен автомобилен подход със съответните рампи откъм бул. Александър Стамболийски.
- Предложените изменения са в пълно съответствие с многобройните публични изказвания на ръководството на Столичната община, както и световно-известните архитекти, които консултират Общината:

“По част от описаните мерки вече работим... На първо място удължаване и разширяване на пешеходните зони.”

Йорданка Фандъкова, Кмет на Столичната община

04.10.2017 г., Пресконференция в сградата на Столичната община

“Във все повече градове се опитваме да търсим друг вид мобилност, освен автомобилния транспорт. Защото знаете улиците, когато са предназначени за коли, те изискват огромни пространства, а качеството на живот се влошава.”

Арх. Ян Геел
04.10.2017 г., Пресконференция в сградата на Столичната община

“Архитект Фуксас ми даде на едно малко листче и написа първа награда дайте на този, който разкара колите от площада.”
Арх. Здравко Здравков, Главен архитект на Столичната община
05.02.2020 г., Нова Телевизия

“Целта на този проект е ... постепенно хората да се върнат на мястото, което е заемано във времето от автомобили.”
Арх. Здравко Здравков, Главен архитект на Столичната община
05.02.2020 г., Нова Телевизия

“Искам да създам връзки между отделните пространства между парковете. Да бъдат обвързани с пешеходни улици. Да има площадно пространство, връзка, площадно пространство.”
Арх. Здравко Здравков, Главен архитект на Столичната община
16.05.2016 г., Пресконференция в сградата на Столичната община

“Идеята е да имате един дълъг пешеходен маршрут или - защо не - един пешеходен пръстен, в който да се разхождате и да можете постепенно да преминавате от улица в площад.”
Арх. Здравко Здравков, Главен архитект на Столичната община
24.07.2017 г., БТВ Новините

“Главното е, както каза г-н Здравков, да се махне, да се махне трафикът от площада.”
Арх. Масимилиано Фуксас, победител в международния конкурс за проект за реконструкция на пл. Света Неделя
05.02.2020 г., Нова Телевизия

Във връзка с горното и на основание:

- чл. 21, ал. 1, т. 8 и т. 23 от ЗМСМА;
- чл. 3, ал. 2 от Закона за движението по пътищата;
- чл. 4, ал. 1 от Наредба № 1 от 17 януари 2001 г. за организиране на движението по пътищата на Министъра на регионалното развитие и благоустройството;
- чл. 36, ал. 3, т. 1 и чл. 36, ал. 4, т. 3 от Наредба № РД-02-20-2 от 20 декември 2017 г. за планиране и проектиране на комуникационно-транспортната система на урбанизираните територии на Министъра на регионалното развитие и благоустройството;
- чл. 30, ал. 1, т. 4 от Наредбата за реда и условията за извършване на търговска дейност на територията на Столичната община;
- чл. 19б, ал. 2, т. 4 от Наредбата за преместваемите обекти, за рекламните, информационните и монументално-декоративните елементи и за рекламната дейност на територията на Столична община

ПРЕДЛАГАМ

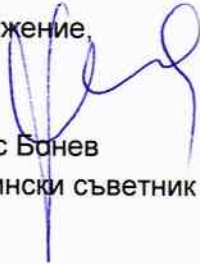
Приемането на предложения проект за решение за обособяване на пешеходна зона на пл. Света Неделя в карето, заключено между бул. Витоша, бул. Княгиня Мария Луиза, пл. Независимост, ул. Съборна и ул. Позитано, считано от 01.05.2020 г.; за изваждане на паркоместа, разположени на пл. Света Неделя, от обхвата на режима за платено почасово паркиране и за въвеждане на ограничен достъп на МПС на лицата с постоянен адрес на пл. Света Неделя, както и на лицата, извършващи обслужване на обекти за обществено обслужване в интервала между 0:00 ч. и 05:00 ч.

Приложение:

1. Проект за решение

гр. София
04.03.2020 г.

С уважение,

Борис Бонев
Общински съветник

Използвани съкращения:

НОДТСО	Наредба за организация на движението на територията на Столична община
НПОРИМДЕРДТСО	Наредба за преместваемите обекти, за рекламните, информационните и монументално-декоративните елементи и за рекламната дейност на територията на Столична община
ОУП	Общ устройствен план
ПУП	Подробен устройствен план
ИПРЗ	Изменение на план за регулация и застрояване
УПИ	Урегулиран поземлен имот
ЦГМ	Център за градска мобилност ЕАД

СТОЛИЧНА ОБЩИНА СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofcouncil.bg

ПРОЕКТ

РЕШЕНИЕ № ....

на Столичен общински съвет
от ..... 2020 година

ОТНОСНО: Обособяване на пешеходна зона на пл. Света Неделя в карето, заключено между бул. Витоша, бул. Княгиня Мария Луиза, пл. Независимост, ул. Съборна и ул. Позитано

На основание:

- чл. 21, ал. 1, т. 8 и т. 23 от ЗМСМА;
- чл. 3, ал. 2 от Закона за движението по пътищата;
- чл. 4, ал. 1 от Наредба № 1 от 17 януари 2001 г. за организиране на движението по пътищата на Министъра на регионалното развитие и благоустройството;
- чл. 36, ал. 3, т. 1 и чл. 36, ал. 4, т. 3 от Наредба № РД-02-20-2 от 20 декември 2017 г. за планиране и проектиране на комуникационно-транспортната система на урбанизираните територии на Министъра на регионалното развитие и благоустройството
- чл. 30, ал. 1, т. 4 от Наредбата за реда и условията за извършване на търговска дейност на територията на Столичната община
- чл. 19б, ал. 2, т. 4 от Наредбата за преместваемите обекти, за рекламните, информационните и монументално-декоративните елементи и за рекламната дейност на територията на Столична община

СТОЛИЧНИЯТ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

РЕШИ:

1. Одобрява обособяване на пешеходна зона на пл. Света Неделя в карето, заключено между бул. Витоша, бул. Княгиня Мария Луиза, пл. Независимост, ул. Съборна и ул. Позитано, считано от 01.05.2020 г.
2. Изважда от обхвата на режим на паркиране "Синя зона" пл. Света Неделя в карето, заключено между бул. Витоша, бул. Княгиня Мария Луиза, пл. Независимост, ул. Съборна и ул. Позитано, считано от 01.05.2020 г.
3. Възлага на Кмета на Столичната община да изготви нов проект за организация на движението в обхвата по т. 1 и граничните територии, включващ:
  - а.) обособяването на 3 (три) броя места за спиране за престой на ППС на бул. Княгиня Мария Луиза, извън пътното платно, в участъка от бул. Александър Стамболийски до пл. Независимост;
  - б.) осигуряване на контролиран достъп на ППС до 2.5 тона за живущите с постоянен адрес в обхвата по т. 1 и за ППС до 2.5 тона, обслужващи обекти в обхвата по т. 1, в интервала между 00:00 ч. и 05:00 ч.
  - в.) въвеждане на забрана за движение, престой и паркиране на ППС на пл. Света Неделя с изключение на случаите по буква "а" и буква "б".
4. Възлага на изпълнителния директор на "Център за градска мобилност" ЕАД в срок от 10 (десет) дни от приемането на настоящото решение да прекрати договорите за ползване на паркоместа в режим на платено паркиране на ППС "Служебен абонамент" по смисъла на чл. 63 от Наредбата за организация на движението на територията на Столична община в обхвата на т. 2 от настоящото решение.
5. Възлага на изпълнителния директор на "Центъра за градска мобилност" ЕАД в срок до 01.04.2020 г. да премахне за сметка на дружеството поставените от дружеството преместваеми обекти и паркинг съоръжения на пл. Света Неделя.

Настоящото решение е прието на ..... заседание на Столичния общински съвет, проведено на ..... 2020 година, Протокол № ..... от ..... 2020 година и е подпечатано с официалния печат на Столичния общински съвет.

Председател на Столичния общински съвет .....
(ЕЛЕН ГЕРДЖИКОВ)